

Kaiser László

„végleg haza, az anyaföldbe...”

2015 elején Egerben, életének 92. évében elhunyt dr. Szirmay László, rá emlékezve közöljük az elhunyt unokaöccsének búcsúbeszédét és Almássy Katinka versét

Szeretett Laci Bátyám, Laci Bátyánk, tisztelt Gyászolók!

Eger óriása, Gárdonyi Géza rögzítette hangsúlyosan és nemes egyszerűséggel, hogy kis érzések írója kis író, nagy érzések írója nagy író. Gárdonyi gondolatát, túl azon, hogy – Adyval élve – minden ember fenség, annyiban tágíthatjuk dr. vitéz Szirmay László unokabátyám esetében is, hogy a nagy álmok megálmodója és nagy megvalósítója – nagy ember! Nagy ember, a szellem embere, akiben – ritka ajándéka ez az alkatnak, a sorsnak és a Jóistennek – egy tömbbé áll össze a tehetség, az ismeretek gazdagsága és a tisztesség. Mert Szirmay László, Laci bátyám, édesapám nővérének fia, fényes tehetséggel került Egerből a pesti egyetemre s lett értelmiségi, olyan értelmiségi, aki – Németh László szép szavával élve – az értelmiségi hivatását nem feledte soha. Vagyis hű maradt a gyökerekhez, az evidens értékrendhez; az már a sors és a politika furcsa és kegyetlen fintora, hogy éppen ezért, meg azért is, hogy hatalmas talentumával jól sáfárkodjon, tehát többet tehessen embertársaiért és a tudományért, szöknie kellett hazájából. S előbb Európában, aztán Amerikában és Kanadában – ahogy már említettem – a nagy álmokból nagy tettek és nagy valóságok lettek: az egri fiúból világszerte ismert tudós, kutató és egyetemi tanár lett. Aztán jóval később, megözvegyülve, a mindig megtartó és erőt adó magyar gyökerekhez fordult, ekkor is az egyetlen igazán emberi és tisztességes utat választotta, s így lett újra egri polgár. Bizonyítva itt is – a hétköznaptól a nemes tettekig –, hogy a tehetség és tudás mellé kivételes erkölcs is társult. Legyen szabad ideidézniem önmagam: az általam vezetett Hungarovox Kiadó a rokon szeretet és tisztelet mellett nagy örömmel jelentette meg előbb édesanyjának, az egri Szirmay (leánykori nevén Kaizer Saroltának) verseskötetét, hogy aztán Szirmay László három könyvét, közöttük az önéletrajzi ihletettséggű *Atom és kémia*t is, melynek bemutatóján, 2010-ben Egerben, a Kálvin házban olvastam föl Laci bátyámhoz írt versemet. Úgy érzem, kötelességem itt, a Kisasszony temetőben megismételni az akkor elhangzott sorokat:

Visszatértél, hogy hazatalálj

Dr. Szirmay Lászlónak, ötven év után Egerbe visszatelepült unokabátyámnak

Mentél, akkor menned kellett innen,
a félig élet nem a te utad,
fájt a szív és döntött az értelem,
s szöktél, mert csak így lehattél szabad:
el kellett hagyni földed, véreid,
hogy béklyótlan lehessél önmagad.

S túl Európán, túl a tengeren,
egy másik világban lett otthonod, –
de visszatértél, hogy hazatalálj,
mert itt vannak mégis a rokonok:
erőt váró, gyenge, gyarló népek
és jóra vágyó, szegény magyarok!

Igen, rokonai voltunk mindannyian, gyarló és jóra vágyó magyarok, Szirmay Lászlónak, Laci bátyámnak, Laci bátyánknak: egriek és nem egriek, határon innen és túliak egyaránt.

Ezért, ezért is segítettél és adtál itthon annyi embernek, személynek, szervezetnek, intézménynek. És adtál annyi mindent jelenléteddel is, tudással, komoly szavakkal, humorral, gesztusokkal – tanítással... Tényleg hazataláltál!

És hazataláltál s nyugalmat leltél itt, a Kisasszony temetőben, végső nyughelyet és békételve a családi kriptában, szüleid mellett, akik utánad mentek hajdanán, a forradalom után, s akiknek porait Te hoztad haza... Az óceán túlsó partjáról értetek végleg haza, az anyaföldre és az egri és nem egri emberek szívébe.

A temetés után, a gyászmise előtt az innen nem messze levő Servita templom melletti plébániában várunk Mindenkit a Te szellemiséged, hited és erkölcsöd nevében agapéra, vagyis szeretetvendégségre. És egy pohár borra, amit Te is kedveltél, mert Te is tudtad, kultúránkban, hitünkben a bor több, mint önmaga... Azzal a szeretettel várunk Mindenkit, ahogy Te szeretted minket.

Búcsúzom Tőled, magam, feleségem, lányunk, az összes rokon és az összes magyar nevében, az örök és igazságos szeretet jegyében. Nyugodj békében, Laci bátyám, Laci bátyánk!

Almássy Katinka

Béke

Professzor Dr. Szirmay László emlékének

kertemben csíz csarál, ringó fenyőágon
temeti a telet.
kicsiny csőréből március izzik
napkévéken
Petőfi, Jókai, Kossuth
szelleme,
eltiport forradalmaink lángja
lebeg
a táj felett.
hazánk „szomszédos önmagával”
bár megszakította a
sorsfolyam,
Kárpátok völgyéből fegyverropogás hangja
riaszt,
rakéták dúlnak városokat,
s a territórium ketté
szakad.
energiaválság életválságot indukál
ma háborúzni
végzetes hiba, atomkorszakunk
delén
felépített gyorsítóknak a mag körül
mágneses mezőben
elektronok, protonok jobbra vagy balra
pörögnek.
pozitív töltések rettenetes taszító
erejét
a CERN működését ki
érti meg?
Galaxisunkban földpálya billen,
akár fenyőágamon
a csíz,
torkából csarál az ének, lánghal
a BÉKE,
hallgassátok EMBEREK !